

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez pocztu: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austriacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Niemce. — Dania. — Szwecya. — Rosya. — Grecya. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej pocztu. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austriacka.

Sprawy krajowe.

(Regulamin służby w armii. — Koncentracya pod Ołomuńcem. — Przyspieszenie procedury sądowej z Meklenburgiem. — Podróż ministra spraw wewnętrznych. — Handel z Ameryką.)

Wiedeń, 10. sierpnia. Słychać, że ogłoszony w roku 1806 regulamin służby w armii ces. kr. ma być zrewidowany a właściwie uzupełniony stosownie do potrzeb teraźniejszych, i prace te poruczone jednemu z generałów. — Na dniu 2. września r. b. skoncentrują się pod Ołomuńcem 1. pułk ułanów hrabiego Civalart, 2gi pułk kirysyerów Króla bawarskiego i 8. księcia pruskiego Karola, by włącznie do 3. października ukończyć ćwiczenia wojskowe w brygadzie. Do tych pułków kawalerii ma się przyłączyć 12stofuntowa bateria nr. 5. i 9ta kompania sanitarności. Także pod Vörösvarem przy gościńcu z Budy do Granu odbywają obozowe musztry wojsk trzeciej armii.

— Między rządami Wielkiego księstwa Meklenburg-Szwerynu i Austrii stanęła umowa, że w sprawach rekwizycyjnych między sądami Austrii i Meklenburga niepotrzeba już nadal zwyczajnego dotąd pośrednictwa dyplomatycznego, lecz że natomiast odbywać się ma bezpośrednia korespondencja urzędowa między obustronemi sądami. W tym zamiarze zostały już rządowi austriackiemu wymienione sądy meklenburskie i otrzymały rozkaz, ażeby odtąd wszelkie potrzebne rekwizycje do ces. austriackich sądów adresowały do przynależnego wyższego sądu krajowego w Austrii. *Pr. koresp.* donosi, że dla przyspieszenia procedury sądowej ma wkrótce nastąpić taka sama umowa między Prusami i Austrią.

Zara, 4. sierpnia. *Osserv. Dalmato* donosi: „Jego Excelencya pan minister spraw wewnętrznych przybył tu przedwczoraj wieczór na pokładzie paropływu Lloyd'a „Benaco.“ Jego Excelencya zwiedził w przejeździe z Fiumy do Zary, wyspy Quarnero, i zaszczycił odwiedzinami swemi szpital miejski, urzęda publiczne, gimnazjum, bibliotekę i gabinety naukowe.

— *Lit. austr. korespondencja* pisze: O stosunkach handlowych Stanów zjednoczonych Ameryki północnej z portami morza adryatyckiego, a w szczególności z Tryestem i Wenecją, które kraj austriacki najbardziej obchodzą, nie mamy jeszcze całkiem dokładnych wyjaśnień. Głównie to ztąd pochodzi, że Ameryka uważała potęgę żeglugę na morzu śródziemnym za rzecz porządną, gdy tymczasem inne mocarstwo przedsiębrały żeglugę na tem morzu w różnych kierunkach, i tak we względzie nawigacyjnym jak i komercyjnym urządziły się stale w tych stronach. Ztemwszystkiem jednak wzmagają się znacznie także i handel amerykański. Co zaś do Tryestu i innych portów austriackich, tedy według wykazów statystycznych wynosiła wartość wywozu do Ameryki roku 1842 tylko 413 210 dolarów, zaś roku 1854 już 741 919 dolarów; przywóz ztamtąd tak krajowych jak i obcych produktów razem roku 1842 — 884 705 dolarów, a roku 1854 — 1 903 609 dolarów.

A chociaż handel amerykański na morzu śródziemnym a mianowicie w portach naszych nieznów wcale rozwojowi obrotu handlowego z Hiszpanią, gdzie ostatniemi laty powiększył się niemal w trzynaścioro w stosunku do lat poprzednich, to przecież cyfry przytoczone powinny być przestroga dla austriackiego przemysłu i stanu kupieckiego, by obrotu handlowego z Ameryką niezaniebawiano, lecz owszem z każdym go rokiem coraz więcej pielęgnowano. Równie dobre jak i tanie sukna austriackie, płótna i wyroby jedwabne nie dochodzą do Ameryki ani w ilości potrzebnej, ani w czasie należytym. Rzeczą też pewną, że znaczna ilość towarów austriackich idzie do Ameryki za pośrednictwem niemieckiego zjednoczenia celnego jako towar zjednoczenia celnego. Teraz, kiedy w Austrii są wielkie i ważne zadania narodowo-ekonomiczne do rozwiązania, należałoby jeszcze odłożyć na później rozpoczęcie bez-

pośrednich stosunków handlowych z Ameryką za pomocą paropływów. Lecz czas przyjdzie i na to, i to niezadługo. Przykład dany ze strony miasta Bremy, która przedsiębiorając żeglugę pakietową do Ameryki prześcignęła nawet i miasto Hamburg, wywiezła tam roku 1854 towarów wartości 14 643 927 dolarów, stać się może wielką zachętą dla Tryestu i Wenecyi, a to tem bardziej, zwłaszcza, że te miejsca portowe powinnyby z przeznaczenia swego stać się łącznikami stosunków handlowych między Ameryką i orientem.

Ameryka.

(Wiadomości aieżące. — Załatwienie spraw Meksyku z Hiszpanią. — Ruchy rewolucyjne w Kalifornii. — Handel niewolnikami.)

Okręt „Africa“ przywiózł pocztę nowo-jorską z 23. lipca i sumę 1 122 050 dolarów w gotówce. W Pensylwanii usiłowano zabezpieczyć partii republikańskiej większość głosów pogodzeniem stronników Fremont'a i Fillemore. W senacie przyjęto bil fortyfikacyjny, którym koszt obwarowania zredukowano na 1 800 000 dolarów. Odroczenie obu Izb nastąpić ma 18. sierpnia. — Mr. Burlingaine z Massachussetts wyzwany został za mowę swoją w sprawie Sumner'a przez Brooks'a z Karoliny południowej na pojedynek; przyjął on wyzwanie z tym warunkiem, że z przeciwnikiem swoim strzelać się będzie na sztucce o 50 kroków, na co jednak Brooks nieprzystał. Brooks'a osadzono już w więzieniu. Konwencya państwa komitetu wykonawczego „United Americans“ przedstawiła p. Fillmore na kandydata do prezydentury. — Z Belize donoszą z 29. lipca, że przybyli tam wychodźcy ze Stanów zjednoczonych. Nie sprawdzają się wiadomości, jakoby departament państwa otrzymał depeszę względem bliskiego załatwienia kwestyi centralno-amerykańskiej przez p. Dallas. — Rząd zaprzecza temu, jakoby prezydentowi w Meksyku (Commonfortowi) ofiarował 6 milionów dolarów za odstąpienie pewnej krainy; jednak rozchodzą się pogłoski, że potajemnie odbywają się negocjacje względem założenia kolei żelaznej do Kalifornii, o czem kongresowi przedłożone być ma wkrótce sprawozdanie. Walker nie ma obecnie żadnego posła w Washingtonie, gdzie p. Rivas uważają za rzeczywistego prezydenta Nicaraguy, chociaż go Walker zdracą ogłosił.

— Dzienniki meksykańskie z 5. lipca potwierdzają urzędownie wiadomość o załatwieniu hiszpańsko-meksykańskiego sporu. Następująca nota ministra spraw zewnętrznych do ministra finansów wyjaśnia podstawy odnośnych układów:

„Excelencyo! Eskadra hiszpańska oddaliła się z zatoki Vera-Cruz, w której zostawała przez kilka dni, i jego Excelencya pan Prezydent upatruje w tem dowód zyczenia legacji Jej katolickiej Mości, ażeby w spokojnej, przyjaźnej drodze załatwienie zostały nieporozumienia, jakie niestety zachodzą między Meksykiem i Hiszpanią względem wykonania ugody hiszpańskiej. A ponieważ Jego Excelencya p. Prezydent pragnie również dowiedzieć ze swej strony, że rząd meksykański żywi także przyjaźne i pojednawcze uczucia względem Hiszpanii, przeto nakazał Jego Excelencya znieść konfiskatę, jaką z rozkazu jego ministerstwa nałożono na majątek kilka wierzycieli ugody hiszpańskiej; tym sposobem ułatwiona zostanie spieszna i stanowcza regulacja tej sprawy, i stosunki między obydwoimi rządami staną na dawnej stopie przyjaźni.“

— Niemiecki dziennik *New-Yorker Abend-Ztg.* zawiera następujące dalsze szczegóły czynności „Wydziału bezpieczeństwa“ w San Francisco po dzień 20. czerwca. Rewolucya była jeszcze w całym toku. Proklamacja gubernatora z 4. czerwca zrobiła bardzo małe wrażenie i nie zgłosiło się nawet tyle set do służby wojskowej, ile tysięcy liczył wydział bezpieczeństwa na swojej liście. Wydział miał do dyspozycji swej 6000 kompletnych armatur i 30 dział. Podzielił zbrojną siłę na dziesięć pułków i silnemi sztafcami otoczył lokal swych posiedzeń. Na dachu domu umieszczono dzwon bijący na trwogę a w pobliskich przestrzeniach zatoczono kilka dział nabitych kartaczami. Z kraju wydano znów sześciu najniebezpieczniejszych Rowdies i przedsięwzięto aresztacye.

Gubernator zebrał kilka set ludzi i ruszył z nimi ku Benicyi, ażeby z tamtejszego federacyjnego arsenału zaopatrzyć się w broń i amunicyę, ale generał Wool nie chciał jej wydać. Przy odejściu pocztu stał gubernator z swoją garstką obozem w pobliżu San Francisco. Gdy jego proklamacja nadeszła do miast w głębi kraju, zwołano wielkie zgromadzenia ludu, wszyscy pochwalali środki wydziału bezpieczeństwa, i postanowili go wspierać.

San Francisco Journal donosi o dalszych środkach „wydziału bezpieczeństwa“, co następuje: „Tomasz B. Cuninghame został na rozkaz Komitetu-Vigilance w swoim pomieszkaniu przyaresztowany. Cuninghame stanął z pistoletem w reku w swojej obronie. Pomieszkanko było ciemne, a gdy weszli ludzie, padły na nich trzy strzały, z których jeden zranił Niemca pana Mohr. Rana nie jest niebezpieczna, kula razita go w prawe udo. Cuninghame jest przybysz z Nowego Orleanu, z kąd uknął do Kalifornii oskarżony o zabójstwo. Długo czas bawił się tu fałszowaniem monety i innem oszustwem. Na wyborach Cuninghame zawsze przewodził między naszymi handami fałszerzy, antecedeny jego utorowały mu drogę do tego i jego to wynalazkiem miały być podrabiane skrzynie do zbierania głosów. — Niedawno temu przedstawił się jako członek do komitetu bezpieczeństwa. Nie jesteśmy dokładnie zawiadomieni, czyli został przyjęty, lub czyli sam ustąpił, nim go poznano.“

Właściciele folwarków w Alameda County pomimo żniw i innej roboty w polu znaleźli jeszcze czas na formowanie i musztrowanie kompanii. Mają już na liście 600 ludzi i gotowi są opuścić dom i familie, jeżeliby komitet bezpieczeństwa potrzebował ich pomocy. *Marysville Herald* mówi, że ma spis 44 obywateli tamtejszego 4. okręgu, którzy w razie, jeżeliby tutejszy komitet bezpieczeństwa był napadnięty, gotowi są przybyć na pierwszy rozkaz. Ten sam dziennik sądzi, że w jednym dniu będzie można kilkanaście kompanii w pole wystawić. Na małą odezwę, która tylko kilka godzinami woprzód obwieszczono po rogach ulic, i której zamiarem miało być wsparcie komitetu bezpieczeństwa, zgromadzili się obywatele ze wszystkich pogranicznych miast w takiej liczbie do Sonory, że w krótkim czasie było 1500 uczestników zgromadzenia, którzy uchwalili uznanie i wspieranie komitetu bezpieczeństwa w San Francisco.

Rozpacz partii zbrodniarzy zmusiła ich prosić obcych i francuskich konsulów o bezpośrednią pomoc. Jenerał Sherman i gubernator przestrzegali konsula Dillon, ażeby nie pozwolił francuskiemu poddanym brać udziału w teraźniejszym ruchu, poczem Dillon wydał do nich napomnienie i odmówił wszelkiej opieki, jeżeliby w rewolucyi udział brali.

Nowojorska Gazeta wieczorna nadmienia o tych doniesieniach: Jakkolwiek godnem jest uznania w ogóle to samowolne powstanie przeciw haniebnemu zepsuciu, jakim w Kalifornii przesiąkły wszystkie koła polityczne i towarzyskie, zdaje się jednak, że liczba zbrodni niebardzo się przeczło zmniejszyła. Znaczyłoby to posuwać za daleko, gdybyśmy wyłącznie członkom Rowdies chcieli przypisać wszystkie gwałty i bezprawia, których widownią była Kalifornia. — Dzikie, naturczywe zapędy, jakimi dotychczas odznacza się historia Kalifornii, są przyczyną także bezprawia; i chociażby wydział bezpieczeństwa jak najsumienniejsz wystąpił, jednak nie zrobi Kalifornii rajem dla „spokojnych obywateli“. Ażeby tego dokazać, masiałyby wszystkie stosunki obrotu i zarobku otrzymać całkiem nową podstawę.

Dziennik *New-York Journal of Commerce* pisze między innemi: Handel niewolnikami z Nowego Jorku prowadzi na daleko większy rozmiar, niżby się tego spodziewać należało. Rzecz ta nie podlega żadnej wątpliwości, a jednak urzędnicy Stanów zjednoczonych rzadko tylko kiedy mogą podnosić tę sprawę. Zwykle bowiem zmienia handlarz niewolnikami dopiero na morzu otwartem kierunek swej żeglugi i paszportu, i niepodobna go już wtenczas przytrzymać. Wiadomo to zwierności, że w ciągu roku zeszłego odplynęło z Nowego Jorku najmniej 15, a ostatnich trzech tygodni 3 okrętów niewolniczych. Wiadomo też jej, że przed kilkoma tygodniami zakupiono okręt za 1500 dollarów, i że odplynął pod wodzą pewnego kapitana, któremu niedawno dowiedziano w Filadelfii udziału w handlu niewolnikami. A przecież nie było dostatecznych dowodów, by go w porcie przytrzymać. Rodowici Amerykanie rzadziej się zajmują tym handlem szkaradnym, tem bardziej zato cudzoziemcy, a mianowicie Portugalowie, którzy się tak zrzęcznie przytem sprawują, że roku zeszłego dowiedziano winy zaledwie jednemu tylko dowódcy okrętu. Niedawno zwrócił angielski konsul jenerałny na Kubie mr. Crawford uwagę posła angielskiego p. Crampton'a na jawne wyprawianie okrętów niewolniczych z portów w Nowym Jorku, Nowym Orleanie i w innych, lecz na tem się też i skończyło. Okręta te są zwykle średniej wielkości, nie kosztują jak 3000 a najwięcej 7000 dollarów, i po jednej podróży szczęśliwej do Afryki i z powrotem przeznaczone są na zniszczenie. Stratę tę wynagradza ogólny zysk sowiec. W Afryce kupują murzynów po 10 do 40 dollarów od głowy, za które płacą w Ameryce po 300 do 800 dollarów, tak, że ładunek składający się z 500 murzynów — zakupionych (każdy w przecięciu po 30 dollarów) za sumę 15.000 dollarów, a sprzedanych w przecięciu tylko po 400 dollarów od głowy, przynosi po odtraceniu wszystkich wydatków czystego zysku 170.000 do 180.000 dollarów. Handlarze pewni więc w dobrym razie tak znacznej korzyści, ryzykują chętnie swój kapitał, zwłaszcza że znane im są wszystkie wybiegi i wykrety, gdyby przyszło odpowiadać przed sądem. I tak na przykład nie wożą już więcej na okrętach kajdan żelaznych do okowania murzynów, i poczem dawniej poznawano przy rewizyi okrętu zamiar zakazany, lecz mają inne przyrządy, a między innemi wożą z sobą wielką ilość ćwieków ostrych i zakrzywionych, które w razie rozruchu murzynów rozsypują na pokładzie, tak, że bosi murzyni nie mogą już dobrze natrzeć na swych ciemnicach. Zresztą rzadko kiedy wytoczyć można proces handlarzom, a rzadziej jeszcze przychodzi do wyroku.

Hiszpania.

(Rada ministeryalna. — Jenerałowie pod sądem. — Depesza z 6. sierpnia.)

Dziennikowi *Indep. Belge* piszą z Madrytu z 2. sierpnia: „Dziś odbyła się w pałacu Buena Vista, gdzie mieszka O'Donnell, długa rada ministeryalna, gdzie radzono po raz pierwszy o tem, jaką politykę nadal zachować należy, a mianowicie O'Donnell i Rios Rosas przedstawiali kolegom swoim, jakby postępować wypadało. — Podług dzisiejszej gazety madryckiej odsądzono trzech brygadyerów od stopnia, honorów i urzędu, a dwóch z nich gubernatorów wojskowych z Hueski i Oviedo stawiono oprócz tego przed sądem wojennym. Trzeci był drugim komendantem okręgu aragońskiego; wyjątek zrobiony na korzyść jego zdaje się potwierdzać wiadomość o przyrzeczeniu jenerała Dulce w Saragossie, że żaden z wojskowych, którzy mieli udział w powstaniu tamtejszem, niebędzie stawiony przed sąd wojenny. — Mówiono o jakiejś frakcyi Karlistów, która miała się utworzyć w prowincjach biskajskich; ale wiadomość ta jest fałszywa. Jeden z burmistrzów prowincyi Guipuskoy donosi, że wszystkie trzy prowincje są zupełnie spokojne, i że mieszkające ich ani myślą się przyłączać do jakiej partyi, ani za rządem ani przeciw niemu.“

Depesza z Madrytu z 6. sierpnia donosi: „Jenerałowie Echague i Garcia otrzymali wielkie krzyże orderów wojskowych, jenerałowie zaś Zapatero, Marchesi, Macerochon i Mantillero zostali mianowani jenerał-porucznikami.“

Anglia.

(Rozkaz dzienny do armii. — Deputacya na kongres wolnego handlu w Brukseli.)

London. 7. sierpnia. Ze strony komendantury (Horse Guards) wydany został wczoraj następujący rozkaz do armii:

„Komendantura, 5. sierpnia 1856.

Po ukończeniu przeglądu pułków, które służyły w armii oryginalnej, poleciła Królowa Jego Królewicz. Mości naczelnemu komendantowi, by powitał je za powrotem z uciążliwej ich służby. Jej król. Mość raczyła wyrazić najlaskawiej, ile ją zastanowiły porządek i karność w tych pułkach. Armia ta, zwycięzka w obec walecznego i silnego nieprzyjaciela, z którym się mierzyła, stała się dziś godną wdzięczności całego kraju. Cierpliwe znoszenie połączone z wojną dolegliwości i instynktowe postanowienie, by je pokonać, są to charakterystyczne przymioty żołnierza angielskiego, a wypadki wojenne dowiodły, że narodowe te cnoty niewyrodziły się w ciągu poprzedniego, długolotnego pokoju. Królowa ubolewa nad stratą wielu swych najlepszych oficerów i najwaleczniejszych mężów. Ale historia uświęci pobojowisko pod Sebastopolem jako grób bohaterów.

Z rozkazu Jego Królewicz. Mości naczelnego komendanta.

G. A. Wetherall, jenerał-adjutant.“

— Na kongres w sprawie wolnego handlu, który zacząć się ma 22. września w Brukseli, wyszła rozmaite angielskie izby handlowe swych deputowanych. Towarzystwo sztuk pięknych wezwało prezydenta swego i znanego w literaturze pułkownika Sykes (jest on także i prezydentem dyrekcji kompanii wschodnio-indyjskiej), by zastąpił je na kongresie brukselskim. Czy także i Cobden będzie na tym kongresie, o tem potąd jeszcze nie wiadomo.

Nowy instytut rzemieślniczy w Manchester, największy tego rodzaju zakład w całym kraju, otworzony być ma 9. września.

Francya.

(Książę Grzegorz Ghika. — Wojenne działania w Algierji. — Marszałek Pelissier w Paryżu. — Wiadomości bieżące.)

Paryż, 7. sierpnia. Książę Grzegorz Ghika przybył tu dzisiaj. — Podpułkownik artylerji Fave, oficer ordonansowy Cesarza, powrócił wczoraj z Niemiec, z misji odpowiedniej zawodowi jego. Wczoraj wieczór przybyły tu dwa bataliony 94. pułku liniowego, który temi dniami powrócił z Krymu. — *Monitor algierski* ogłasza nowy obszerny raport o działaniach wojennych, dokonanych od początku maja do końca czerwca w Baborach. Niepodbite szczepy Kabylów, przekonane szeregiem klęsk, że dłuższy opór pociągnąłby ich zgubę za sobą, przedłożyły nakoniec propozycje pokoju. W ciągu układów i nim warunki Amanu dopełnione zostaną, budują się nowe gościńce, za pomocą których będą mogli Francuzi spieszenie dostawać się ze Setify w sam środek szczepów baborских i utrzymywać spokój w tych okolicach. Równocześnie otworzą te gościńce produktom krajowym, mianowicie zbożu, drogę do morza, z kąd z wielką korzyścią mieszkańców Djigelly i Bugii będą posyłane do Francji.

— Marszałek Pelissier przybył tu dziś o godzinie trzeciej po południu i u dworca kolei sztrasburskiej przyjmowali go jenerałowie obecni w Paryżu. Marszałek założył kwaterę swoją w ministerjum wojny. Tytułują go nie „książę Sebastopola“ lecz „Marszałek książę Pelissier.“ Także margrabia Turgot przybył tu z Madrytu. Powrót Cesarza oznaczony jest na pojutrze, chociaż z wielu stron wiarogodnych słychać o nowej przewrocie. Cesarzowa a pewno i Cesarz udadzą się 17. lub 18. b. m. do Biaritz. Królowa hiszpańska uda się w tym samym czasie do kąpieli morskich w Ferolu w Galicji.

Niemce.

(Nowiny dworu państw niemieckich. — Sprawy sejmu związkowego. — Załatwienie sprawy czeładniej w Gdańsku. — Rocznica założenia zakonu Jezuitów.)

Jej królewicz. Mość wielka księżna meklenburg-streliecka odjechała z Berlina do Strelitz. Wielki książę zaś zabawi tam jeszcze czas niejaki dla kuracyi oczu.

— W Berlinie spodziewają się 16. b. m. z Mnichowa księcia Karola bawarskiego, brata J. M. Króla Ludwika. Również spodziewają się przybycia z Badenu księcia Piotra Oldenburgskiego.

— Oprócz księcia Aleksandra heskiego przyjechali 6. b. m. z Darmstadt do Berlina książęta Aleksander i Ludwik, synowie księcia Karola Wilhelma Ludwika heskiego i udać się mają na koronację cesarską do Moskwy.

— Książę Adalbert bawarski udał się 5go w podróż do Hiszpanii.

— Dnia 5. b. m. przybyła księżna orleańska wraz z hrabią Paryża, z kąd po krótkim pobycie odjechała dalej koleją żelazną.

— Wice-admirał sir Charles Napier przybył z Petersburga do Berlina, a p. Thiers z Drezdna.

Frankfurt. 4. sierpnia. Na posiedzeniu sejmku związkowego z 2go b. m. przedłożyło prezydium zgromadzeniu najprzód otrzymaną od król. hiszpańskiego rezydenta ministeryalnego depeszę rządu jego względem najnowszych wypadków, jakie zaszły w Hiszpanii.

Kilku posłów przedłożyło następnie oświadczenia względem decyzji z 14. lutego r. b. ściągającej się do sprawy ograniczenia przedruku depeszy telegraficznych, tudzież względem mianowania komisji co do wypracowania zarysu powszechnego kodeksu handlowego. Dalej oznajmiono o publikacji w wielkiem księstwie sasko-wajmarskiem uchwały sejmku związkowego z 6. lipca 1854 co do środków przeciw nadużyciu wolności prasy.

Za straty i uszkodzenia wyrządzone związkowi roku 1849 w Rasztadzie przypada na mocy sądowego przyznania i według zawiadomienia w. książęcego posła badeńskiego związkowi wynagrodzenie częściowe w kwocie 5799 złr. 36 kr. Zgromadzenie kazało upoważnić główną kasę forteczną do przyjęcia tej kwoty, i przekazało ją funduszowi rezerwowemu tej twierdzy.

Na propozycję Bawarii w sprawie prawodawstwa handlowego zgodziło się już dziewięć rządów na to, by mianowano znawców rzeczy dla złożenia komisji względem wypracowania zarysu do powszechnego niemieckiego kodeksu handlowego.

Następnie przyzwolono dawniejszym urzędnikom przy marynarce wsparcie, a wkońcu wydano rozporządzenia względem asygnowania i zlikwidowania kwot przyzwolonych ze strony najwyższych i wysokich rządów dla poparcia towarzystwa do zbadania dawniej historii niemieckiej, a równocześnie wyrażono dyrekcji centralnej tego towarzystwa zupełne uznanie jej staranności, i nakazano złożyć w bibliotece związkowej dalsze cztery tomy przedłożonego z jej strony dzieła „*Monumenta Germaniae*” i inne druki.

Wkońcu odroczyło zgromadzenie posiedzenia swe do końca października.

Z Gdańska donoszą pod dniem 31. lipca w sprawie kas czeladnich, co następuje: „Po wydanej przez król. rząd tymczasowej rezolucyi z dnia 5go b. m. na załobę przełożonych czeladnich kas, że nakazana przez magistrat konfiskata kas czeladnich musi pozostać w mocy obowiązującej aż do stanowczego rozstrzygnięcia, nastąpiła teraz stanowcza decyzja dnia 30go lipca w sposób dla celów bardzo pomyślny. Król. rząd oświadczył przełożonym, iż można odstąpić od administrowania czeladnich kas przez powszechnego rendanta, jeżeli przynależne cechy podejmą się bezpłatnie administrować kas czeladnich, i oraz przyjmą na siebie gwarancję za każdą szkodę, jakaby wyniknąć mogła dla gminy miejskiej z własnego zawiadywania kasami. Rząd królewski nakazał magistratowi, ażeby w jak najkrótszym czasie przedłożył potrzebne w tej mierze postanowienia różnych cechów i wydał te kasy czeladnie, których cechy przyjmą na siebie powyższe zobowiązania.

Münster. 31. lipca. Dziś w obchodzeniu uroczystości 300letniego jubileuszu założyciela zakonu położono kamień węgielny do domu ćwiczeń duchownych i kaplicy, którą księża Jezuici kazali budować przy swym klasztorze za miastem.

Dania.

(Przypadek z okrętem „Szleswig.”)

Duńskiemu paropływowi rządowemu „Szleswig” pod kapitanem Fröhlich, który na dniu 2. sierpnia wieczór odpłynął z szwedzkim księciem Oskarem z Kielu do Korsör, wydarzył się nieszczęśliwy przypadek, że pod samem Korsör i to w najpóźniejszą pogodę wpłynął na mieliznę, i dotąd na niej stoi, tak, że zachodzi nawet obawa o okręt. Dostojny podróżny i inne znajdujące się na pokładzie osoby musieli z wielką trudnością i największym pośpiechem ratować się na ląd za pomocą łodzi. Tym samym okrętem chciał Jego Mość Król zrobić 6go wycieczkę do Boruholm, która teraz zapewne nie przyjdzie już do skutku.

Szwecya.

(Zakład marynarki w Kasko.)

Dziennik sztokholmski z 28. lipca pisze:

Z Finlandyi donoszą listy prywatne, jakoby rząd rosyjski porobić miał różne przygotowania do założenia ufortyfikowanego zakładu marynarki w Kasko (na północ od Christinestad i naprzeciw Sundsvall), do czego wyspa ta wielce jest przydatna po części dla wielkiej głębi tamtejszej, a częścią, że zatoka ta nie tak prędko zamarza.

Rosya.

(Wiadomości bieżące. — Kary na bankructwa. — Zaprowadzenie kwarantany na czarnem morzu.)

Z Petersburga piszą dziennikowi *Nord* pod dniem 2go sierpnia: „Najważniejszym wypadkiem dzisiaj jest urzędowe po-

twierdzenie stanowczej nominacji hrabi Kisselewa ambasadorem w Paryżu. *Journal de St. Petersburg* podaje tę wiadomość z tym dodatkiem: „Aż do odjazdu swego pozostanie hrabia na czele ministerstwa dóbr skarbowych.” — Koronacja została stanowczo odroczone do 7go września. — Książę Paweł Esterhazy przybył dziś do Petersburga.

Na podstępnych bankrutów i niedbałych dłużników, których liczba wzrosła się tu nadzwyczajnie w ostatnich czasach, wydano teraz surowsze jeszcze rozporządzenia. Cesarskim ukazem nakazano bowiem, obok istniejącego tu miejskiego więzienia za długi urządzać osobne więzienie na niedbałych dłużników, które zostawać ma pod bezpośrednim zarządem policyi z osobnym dozorcą i kilku strażnikami, którzy ze strony ministerium spraw wewnętrznych otrzymają osobne i surowe instrukcje względem postępowania z więźniami. Instrukcje te mają być obowiązujące także w innych miastach, gdzie okaże się potrzebnem założenie osobnego więzienia za długi. Przy należne władze zajęły się już wykonaniem tego rozkazu.

Z Odessy donoszą z 30go lipca: Znowu tu zaprowadzono kwarantane. We dwa dni później wyszło obwieszczenie, w którym oznajmiono, że kwarantana zniesiona była tylko do czasu odejścia wojsk obcych, i że się zaprowadza ją znowu po wyjściu wojsk francuskich z Rosyi.

Port kwarantany utrzymywał jednak jeszcze przez cały dzień nazajutrz wolną komunikację z miastem, i zamknięto go dopiero w nocy po danem okrętom w zatoce przebywającym pozwoleniu zarzucenia kotwicy w małym porcie „Pratika,” lub w zatoce, a to oddzielnie od świeżo przybyłych okrętów. Wszystko więc, cokolwiek przychodzi z Księstw Naddunajskich, podlega czterodniowej kwarantanie.

Morze azowskie zamknięte jest dla okrętów podejrzaných. a że kwarantany osobnej nie ma w Kerczu i Eupatorii, przeto zawiązać tam mogą takie tylko okręta, które w Odessie lub Teodozyi kwarantane już odbyły.

Grecya.

(Doniesienia z Aten.)

Ateny, 2. sierpnia. Dotychczas zginęło 72 zbójców, 42 stracono, a 140 pojmano. Projekt do ustawy naznacza ukończenie prac izby w przeciągu sześciu tygodni. Kalergis przybył do Aten. Słychać, że młody brat Królowy ma być mianowany następcą tronu. W Jonii wypadły pomyślnie zbiory rodzynek.

Turecya.

(Wiadomości z Konstantynopola na Tryest.)

Na Tryest nadeszły następujące wiadomości z Konstantynopola z 1. sierpnia: Sefer Effendi, teraźniejszy attaché przy ambasadzie tureckiej w Paryżu, został mianowany generał-adjutantem Sultana w miejsce Eshema (Ethema?) Baszy. Względem obsadzenia wyspy węzowej odbyła się konferencja między ambasadami, i postanowiono ogłosić ją neutralną. Francya wyszła na tamtejsze wody statki kanonierskie, a Anglia małą eskadrę. Turecki komendant wyspy sprzeciwił się wylądowaniu nowych posiłków rosyjskich, zaczem paropływ rosyjski, wysadziwszy na ląd materjał na latarnię morską, opuścił niezwłocznie wyspę. Feruk Khan, perski poseł przeznaczony do Paryża, ma przybyć do Konstantynopola, z kąd uda się najpierw do Londynu, gdzie przyrzeknie zadośćuczynienie, jeżeli Anglia ze swej strony odwoła posła swego Murraya. Mufty z Aleppu, Tackeltim-Basza został mianowany gubernatorem Karsu. — W pobliżu Erzerum odkryto wiele kości zwierząt przedpotopowych.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 10. sierpnia. *Monitor* donosi, że Rosyanie obsadzili Anapę: mieszkańcy schronili się w góry.

Petersburg, 9. sierpnia. Minister Tymowski mianowany został sekretarzem stanu w Polsce, hr. Stackelberg ambasadorem w Turynie, hr. Bludow, pierwszym sekretarzem legacji w Londynie, a książę Wiazemski pierwszym sekretarzem ambasady w Wiedniu. — Książę Esterhazy i hr. Morny przybyli do Petersburga.

Madryt, 7. sierpnia. Królowa przyjęła dymisy ambasadorów w Paryżu i w Londynie panów Ołozaga i Gonzales, słychać, że Serano mianowany został ambasadorem w Paryżu. Milicya aragońska została rozbrojona.

Bombay, 10. lipca. W Hydrabad wybuchło groźne powstanie.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 14. sierpnia. Na naszym wczorajszym targu płacono za półkorzec pszenicy (82 funtów więd.) 5r.57k.; żyta (77½ funt.) 3r.11k.; jęczmienia (66 funt.) 2r.30.; owsa (46½ funt.) 2r.; kartosli 1r.2kr.; — więd. cetnar siana kosztował 57k., okłotów 53k.; sag drzewa bukowego 11r.30k. m. k. — Ceny drobiazgowej sprzedaży bez odmiany.

(Targ Olomuniecki na woły.)

Olomuniec. 6. sierpnia. Spęd bydła rzeźnego na dzisiejszym targu wynosił 239 sztuk wołów galicyjskich. Najwyższa cena za parę wołów ważących 860 funtów mięsa i 140 funtów łożu była 560r. w. w., najmniejsza za parę ważącą 520 funtów mięsa i 40 f. łożu 305r. w. w. Przeciętna cena za parę ważącą 670 funt. mięsa i 70 funtów łożu 400r. w. w. W drodze przedali: W Biale Salomon N. z Uścia 152 sztuk, w Bobreku Samuel Kerbel z Żywca 100, w Weisskirchen Ozyasz Elzer ze Stryja 151 wołów, Juda Ornstein z Żukawna 160 i Nachim Kessler także z tamtąd 48 sztuk wołów; w Lipniku Samuel Kriss z Żurawna 178, Dawid Pflanzner z Brzyska 100, Kiwa Westrich także z tamtąd 100, i Kerbel z Żywca 30 sztuk wołów. Auf der Spitz przedano 50 wołów. Na przyszły tydzień mają przypędzić około 1000 wołów z Galicji.

Kurs lwowski.

Dnia 13. sierpnia.

		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	42	4	45
Dukat cesarski	" "	4	46	4	49
Półimperyal zł. rosyjski	" "	8	15	8	18
Rubel srebrny rosyjski	" "	1	35	1	36
Talar pruski	" "	1	29	1	31
Polski kurant i pięciozłotówka	" "	1	10	1	11
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	81	15	81	42
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne		76	50	77	10
5% Pożyczka narodowa		85	—	85	30

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 13. sierpnia.

		złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po		—	—
" sprzedał " " 100 po		81	48
" dawał " " za 100		81	18
" żądał " " za 100		—	—
Wartość kuponu od 100 złr.		—	28

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 11. sierpnia o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% 85¹/₈—85¹/₁₆. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 89. — 90. Lomb. wen. pożyczki z 5% 92 — 93. Obligacje długu państwa 5% 84¹/₈—84¹/₁₆, detto 4¹/₂% 73¹/₄—74, detto 4% 65¹/₂—66, detto 3% 50¹/₄—51. detto 2¹/₂% 41¹/₂—41¹/₄, detto 1% 16¹/₂—16³/₄. Oblig. Glogn. z wypłatą 5% 95 — 96. Detto Oedenburgs. z wypł. 5% 93 — 94. Detto Peszt. 4% 93 — 94. Detto Medyol. 4% 92¹/₂ — 93. Obligacje indemn. niższ. austr. 5% 86—86¹/₂. Galic. i węgier. 5% 77¹/₄ — 77¹/₂. Detto innych krajów koron. 81¹/₂—82¹/₂. Obl. bank. 2¹/₂% 61¹/₂ — 62. Pożyczka loter. z r. 1834 248 — 249. Detto z r. 1839 126 — 126¹/₂. Detto z r. 1854 106⁷/₈—107. Renty Como 13¹/₄ — 14. Galic. list. zastawne 4% 81 — 82. Póln. Oblig. Prior. 5% 87 — 87¹/₂. Glognickie 5% 80 — 81. Obligacje Dun. żegluga par. 5% 82 — 83. Oblig. Lloydów (w srebrze) 5% 89 — 90. 3% Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po 275 frank. za szt. 116¹/₂—117¹/₂. Akcyi bank. narodowego 1099—1100. Akceje c. k. uprzyw. towarzystwa kred. 382³/₄—383. Akceje niż. austr. tow. eskomp. 117¹/₂ — 117³/₄. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej kol. 261 — 263. Detto póln. kolei 286¹/₂—286³/₄. Detto tow. kol. żel. za 500 frank. 358 — 358¹/₄. Detto tow. żegl. parowej 595 — 597. Detto 13. wydania 564 — 566. Detto Lloydów 430 — 432. Peszt. mostu łańcuch. 68 — 70. Akceje młyna parowego wiedeń. 94 — 95. Detto Pressb.-Tyrawskiej 1. wydania 20 — 21. Detto 2. wydania 35 — 36. Esterhazego losy 40 złr. 70—70¹/₂. Windischgrätz losy 23¹/₂—23¹/₂. Waldsteina losy 24¹/₂—24¹/₂. Keglevicha losy 10³/₄ — 11. Ks. Salma losy 39 — 39¹/₂. St. Genois 37 — 37¹/₂. Pallfego losy 39¹/₄ — 40. Clarego 39¹/₄ — 39¹/₂. Amsterdam 2 m. 85¹/₄. Augsburg Uso 102⁷/₈. — Bukareszt 31 T. 264. — Konstantynopol 31 T. — Frankfurt 3 m. 101¹/₂. — Hamburg 2 m. 75³/₄. — Liwurna 2 m. 102¹/₄ l. — Londyn 3 m. 10.2¹/₂. — Medyolan 2 m. 102¹/₂. — Paryż 2 m. 119³/₈. — Cesarskich ważnych dukatów agio 7¹/₈—7¹/₄. — Napoleondor 8 — 2. — Angielskie Sover. 10 6 — 10 7. — Imperyal ros. 8 17.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 13. sierpnia.

Oblig. długu państwa 5% 84¹/₂; 4¹/₂ 74; 4% —; 4% z r. 1850 —. 3% —; 2¹/₄% —. Losowane obligacje 5% —. Losy z r. 1834 za 1000 złr.

255; z r. 1839 128¹/₄. Wiedeń. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akceje bank. 1100. Akceje kolei póln. 2859³/₈. Glognickiej kolei żelaznej —. Oedenburgskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żegluga parowej 592. Lloyd —. Galic. listy zast. w Wiedniu —. Akceje niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 złr. 593³/₄ złr. Amsterdam 1. 2 m. —. Augsburg 102⁷/₈ 3 m. Genua — 1. 2 m. Frankfurt 101³/₄ 2 m. Hamburg 75³/₄ 2 m. Liwurna 102¹/₄ l. 2 m. Londyn 10 — 2³/₄. 2 m. Medyolan 102³/₈. Marsylia 119¹/₄. Paryż 119³/₈. Bukareszt 265. Konstantynopol —. Smyrna —. Agio duk. ces. 7¹/₈. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —; lit. B. — Lomb. —. 5% niż. austr. obl. indemn. —; innych krajów koron. 77¹/₂. Renty Como. —. Pożyczka z r. 1854 107¹/₂. Pożyczka narodowa 85⁷/₈. C. k. austr. akceje skarb. kolei żelaz. po 500 fr. — fr. Akceje c. k. uprzyw. zakładu kredyt. 385.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 13. sierpnia.

PP. Petrowicz Krzyst., z Truskawca. — Sekowski Edw., z Wydrny. — Mrozowiecki Michał, z Magierówki. — Grocholski Kaz., z Krakowa. — Hausner Otton, z Brodów. — Jaworski Józef, z Mielnicy.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 13. sierpnia.

Hr. Gorajski, do Dembicy. — Hr. Zabielski Józef, do Sambora. — PP. Łucki Józ., z Przemyśla. — Bredt Teodor i Wendorf Antoni, do Hołoskowa. — Ochocki Aleks., do Wierzbiana. — Ochocki Józef, do Dobromila. — Kostin Michał, do Lepienicy. — Łączyński Hipol., do Lubienia. — Udrycki Adolf, do Choronowa. — Moser Ignacy, c. k. przeł. dyr. budown., do Przemyśla. — Niedzielski, c. k. kapitan, do Kulikowa.

T E A T R.

Dziś: Przedstaw. niemieckie: „Die beiden Nachtwandler,” czyli „Das Nothwendige und das Ueberflüssige.”

Dnia 13. sierpnia 1856 r. wyciągnięto w c. k. urzędzie loteryjnym lwowskim następujące pięć liczb:

77. 66. 59. 36. 81.

Przyszłe ciągnięcia nastąpią dnia 23. sierpnia i 3. września 1856 r.

Przegląd

sposobu meteorologicznych we Lwowie w lipcu 1856.

Średni stan barometru był 325.¹/₁₀₀ 971 miary paryskiej przy temperaturze 0.

Najwyższy 329.¹/₁₀₀ 22 dnia 30 o dziesiątej godzinie wieczór.Najniższy 322.¹/₁₀₀ 50 dnia 21. o szóstej godz. zrana.Największa chwiejność wynosiła przeto 6.¹/₁₀₀ 72.Średnia temperatura była + 13.⁰ 12 R.Najwyższa 21.⁰ 0 dnia 19. o drugiej godz. z południa.

Najniższa + 7.0 dnia 2. o szóstej godz. zrana.

Największa zmiana była przeto 14.⁰

Średnia wilgoć powietrza wynosiła 51.5 pr. C.

Największa 93.9 dnia 15. o szóstej godz. zrana.

Najmniejsza 42.4 dnia 23. o drugiej godz. z południa.

Największa zmiana wynosiła przeto 51.5 pr. C.

Panujący wiatr był Z., siła jego w całym miesiącu mała.

Całkiem pogodnych dni nie było, mało pochmurnych 9, mocno pochmurnych 17, całkiem pochmurnych 5. Mgła była w jednym dniu, burza w 4 dniach, błyskania się nie było, podobnie gradu nie było, natomiast w nocy z 1. na 2. pokazał się śrzon. Deszcz padał w 15. dniach, wysokość jego wynosiła 39.¹/₁₀₀ 88.

Porównawszy ten miesiąc z lipcem 1855 okazują się następujące różnice: Średni stan barometru był tego roku 0.¹/₁₀₀ 247 wyższy, temperatura powietrza 2⁰ 68 mniejsza, wilgoć powietrza 0.91 pr. C. większa, panujący kierunek wiatru taki sam, deszczów było 4 mniej, wysokość deszczu 4.¹/₁₀₀ 84 mniejsza, burz o 1 mniej.

KRONIKA.

Z Londynu piszą z 4. sierpnia: Upał w tem mieście nieznosny, a to już od dni dziesięciu. Powietrze jest tak duszne i piekące, że kto tylko może ucieka na wieś i do kąpiel morskich. Najstarsi ludzie nie zapominają takiej opieki w Londynie, a ci podróżni, co bywali w Indyach, na Przylądku, w Brezylji, słowem w kajah najgorętszych, zgodnie to przyznają, że słonce już i pod zwrotnikiem bardziej nie przypieka.

— Zajmują się teraz kwestyą sprowadzenia kloak i kanałów do morza lub do Tamizy poniżej Londynu, by rzeka ta nie toczyła śród dzielnic miejskich nieczystości półtrzęcia milionu ludzi. Plan sprowadzenia tych kanałów do wielkiego rezerwoaru o 30 mil angielskich za Londynem do rzeki natrafia na opór mieszkańców w tych miejscach, gdzie niemiły rezerwoar ma być założony. Przedłożono teraz plan nowy połączenia wszystkich pobocznych kanałów londyńskich w jeden wielki, główny kanał z ujściem do morza. Koszta tej budowy obliczono na 800.000 funtów szterlingów, lecz wyniesą zapewne więcej o jakie 400.000 f. szt.

— Z Nowego Jorku przywiózł niedawno do Londynu pewien komisant spółki kupieckiej „Volcanic repeating five-arms Company” kilka sztuk tych nowego wynalazku strzelb, karabinów i pistoletów, o jakich dzienniki amerykańskie wspominają z takim podziwem. Kula ma kształt koniczny i podobna do

kul „Miné”, w komorowej śrubie zawiera się ładunek a prócz tego i przyrząd detonacyjny. Niżej lufy znajduje się w osadzie 20 kul takich, które za pomocą bardzo łatwego mechanizmu staczają się do lufy, a strzał za strzałem następuje spiesznie bez zasadzenia coraz nowszych kapsli. Po wystrzeleniu wszystkich kul można strzelbę opatrzyć nowemi ładunkami, i nie potrzeba do tego więcej czasu, jak do nabicia zwykłej fuzyi. Taka broń nie zamaka bynajmniej na powietrzu wilgotnem, i można być pewnym wystrzału, a kilka sztuk tego rodzaju zamówiono już do Francji.

— Z prób przedsiębranych tak w zjednoczonych Stanach Ameryki północnej jak i w Anglii pod względem wyrabiania papieru z drzewa, pokazało się, że papier z drzewa zaleca się szczególnie dobrocią i taniej daje się wyrabiać niż z galganów. Drzewo obrabia się najpierwej w kaustycznym ługu, by uwolnić je od części żywicznych, potem wystawia się je na wpływ gazu chlorowego, następnie przepłukuje, a potem znowu za pomocą kaustycznego ługu zarabia na masę, którą jeszcze raz się płucze i blichuje. Dalsze wyrabianie papieru odbywa się trybem zwyczajnym. Cała robota potrzebuje tylko kilka godzin czasu. Tym sposobem można kawałek drzewa przemienić w 24 godzinach w papier i wysłać w świat z drukowaniem pismem.